

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

168. Quid monasterium, Collegium &c. cui quoad spiritualia etiam, seu pleno jure parochialis subjecta, præstare debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Quaestio 166. Quotupliciter Monasterium, Collegium vel dignitas jus habere possit in annexam ei parochialem?

Respondeo tripliciter: primò ob merum jus patronatùs, quod variis modis acquiri potest Monasterio, puta, quia vel Ecclesiam aedificavit, dotavit, ejusve aedificationi fundum suum donavit; vel quia hoc jus ei donatum, vel cum reum universitate. v. g. per emptionem castris aut dominiis ad illud tranhit; & in hoc sensu loquitur Clem. 3. cap. 2. de supplenda neglig. pral. dum ait, quòd Monasterium præter præsentationem Rectoris faciendam Episcopo neque reditus ex parochia recipere, neque jus ullum in Presbyterum sibi usurpare possit. Laym. ad cit. c. 2. n. 7.

2. Secundò: ob jus liberè conferendi; etsi enim jus commune refragari videatur; potest tamen jure aliquo singulari Monasterium hoc jus nancisci. Clem. univ. c. de suppl. neglig. pral. cum jus conferendi neque sit jurisdictionis, neque ordinis Episcopalis. Lott. l. 2. q. 12. num. 5. sed neque hoc jus conferendi adhuc incorporationem vel unionem dicit, aut infert, potestq; esse absque ea de institutione collativa & autorizabili, quando ea competat Monasterio vide utiliter Lott. l. 2. q. 12. & l. 1. q. 33. n. 107.

3. Tertio: ob factam incorporationem parochiae, quæ duplici modo fieri potest Monasterio, Collegio, Canonicali; imò quoad temporalia tantum, quales incorporationes, uniones vel potius donationes parochialium ita ut relicta portione congruè presbytero, reliqui perventus, vel eorum pars pertineret ad Monasterium facere solebant Episcopi juxta c. pastoralis. de donat. Abb. & Innoc. ibid. eà lege, ut Monasterium, Collegium &c. nihil omnino juris seu in presbyterum, seu in curam populi sibi vendicat: & in hoc casu necesse non est, ut præsentatio presbyteri ad Monasterium spectet, dum solum reditus temporales donati sunt, & non simul etiam jus præsentandi. Laym. ibid. Secundò, quòd temporalia & spiritalia simul, in quo casu dicitur fieri propriè unio & incorporatio pleno jure, & parochialis spectare ad Monasterium, etque subjici jure pleno. Laym. ibid. & tunc extinguitur veluti beneficium curatum, ita etiam, ut patronus talis curata Ecclesiae jus patronatùs amittat. Lott. l. 1. q. 28. n. 165. facta quæ unione censetur esse Rector principalis talis beneficii, qui Collegium, Monasterium, seu is, qui Abbatiam, Canoniciatum, cui unitum est beneficium curatum, obtinet, isque præsentare debeat Vicarium. Laym. ibid. nu. 4. citans Barb. de off. Episcopi q. 3. alleg. 72. num. 189. Garc. p. 11. c. 2. n. 3. Quòd si insuper tunc non solum Monasterium secundum se, sed & ratione populi exemptum est à jurisdictione Episcopi, ita ut Abbas Monasterii jurisdictionem quasi Episcopalem habeat in populum, possitq; sine ullà dependentià ab Episcopo instituere & destituere Vicarios in dicta Ecclesia, hæc dicitur spectare ad Monasterium jure plenissimo. Laym. ibid. citans Rodriq. tom. 1. q. 36. a. 1. Abb. in c. 3. de privil. n. 1. Alvinum de potestate Episcopi.

Quaestio 167. Unde dignoscendum Ecclesiam verè, vel etiam pleno jure uniam Monasterio, vel alteri collegio aut beneficio?

Respondeo primò: quòd Ecclesiae parochiales prope Monasterium aedificatae sint in illius fundo, aut etiam ab eo dotatae, non arguit eas uni-

R. Leuten. Fori Benef. Pars 1a

tas vel subjectas curæ Monasterii, juxta c. 2. de suppl. neglig. pral. (ubi Urbanus III. vetans regi tales Ecclesias per monachos. de iis solum loquitur monachis, qui hoc solo titulo curam sibi deposcebant. Laym. loc. cit.) etsi enim qui Ecclesiam pro cura populi Episcopi subjectam fundat, aedificat vel dotat, jus Patronatùs acquirit; non tamen acquirit curam, aut reditus talis Ecclesiae, nisi id ultro concessum ab Episcopo; qualiter id olim frequenter concedebatur monasteriis, aedificare in fundo suo, vel dotare Ecclesias eo pacto, ut ipsorum curæ subjectæ essent, atque ita parochiales ab initio seu origine sua regulares per Vicarium Regularem regerentur; quamvis etiam interdum parochiales per proprios seculares Rectores administratae postea incorporatae sint monasteriis pleno jure. Ita ferè Laym. loc. cit. pro hoc igitur dignoscendo inspiciendas esse ante omnia literas unionis, & quidnam eò usque observatum fuerit; quia status Ecclesiarum non facile est immutandus. Laym. ibid. de invidendum, num deputetur pro ista Ecclesia à Monasterio Vicarius temporalis, an verò perpetuus nominetur: plus enim juris in Ecclesiam parochialem habet monasterium, si deputatus Vicarius est temporalis, quàm dum is est perpetuus: cum enim Vicarius temporalis jus nullum seu titulum habeat, omne jus parochiae est penes principalem seu Monasterium. Laym. loc. cit. sub n. 10.

2. Secundò: principaliter inspiciendum, penes què resideat universitas bonorum ac jurium Ecclesiae, illorum præsertim quæ sunt magis propria & peculiaria juris parochialis: si enim ea residet penes eum, cui unio facta prætextitur, penes eum dicitur verè residere jus totum parochiale & cura. C. de Luc. de par. d. 10. n. 6. & dum è contra monasterium vel alius consequitur solum emolumentum aliquod, cum id referri possit ad pensionem perpetuam, vel ad censum, vel ad quandam patronalem præsentationem in recognitionem Domini vel protectionis, potius arguit jus aliquod patronatùs similisve servitutis. C. de Luca, ibid. n. 7. quàm unionem perfectam seu incorporationem; dum autem constat Ecclesiam esse de jure patronatùs Monasterii, rectè arguitur non esse ei verè unitam; cum jus patronatùs dicatur servitus, quæ non datur respectu Domini in re propria, qualis est Ecclesia; utpote quæ per formalem unionem dicitur effecta nudum prædium alterius Ecclesiae seu Collegii, cui facta est unio. C. de Luca, ibid. n. 8.

3. Tertio: inter alia signa Ecclesias pleno jure, id est, etiam quoad spiritalia spectare ad Monasterium, numeratur illud ab Alvino de potest. Episc. c. 14. n. 3. apud Laym. loc. cit. n. 9. si Abbates illius teneantur iis suppeditare calicem, missale, altaris paramenta, aliaque hujusmodi, obligenturque ad conservationem fabricæ totius vel partis Ecclesiae.

Quaestio 168. Quid Monasterium, Collegium &c. cui unitur etiam quoad spiritalia, seu pleno jure parochialis, præsentare debeat?

Respondeo primò: debet assignatà congruà redituum portione præsentare idoneum Vicarium ab Episcopo examinandum, & instituendum temporalem, vel perpetuum; regularem, vel secularem respectivè ad dicta superius circa hoc punctum de Vicariis. vide Laym. loc. cit. n. 8. Secundò: debet facta testè Ecclesiae parochialis

E 3

con-

conservare, idque in defectum reddituum, qui pro fabrica assignati esse solent, Argumento *c. de his. de Eccles. edif. Laym. n. 9.* Tertio: reparare paramenta altaris. Laym. *ibid.* Quarto: suppeditare calicem, missale, juxta paulo ante dicta; dum enim Monasterium in tali Ecclesia percipit commoda, annuos proventus, etiam onera sustinere debet; neque enim, ut ait *l. unic. de caducis tollendis.* ferendus est, qui lucrum quidem amplectitur, onus autem eidem annexum contemnit.

Questio 169. Cujus sit unionem factam dissolvere?

Respondeo: dum unio duarum Ecclesiarum facta est per Ordinarium, cessante causa de pauperationis, ob quam facta erat unio, posse ab Episcopo denuò fieri divisionem; eadem siquidem manus, qua ligaverat, solvere potest, atque Ecclesias ad primum statum reducere. *C. de Luc. de paroch. d. 35. n. 8.* De cetero materiam hanc unionis & dismembrationis Ecclesiarum etiam parochialium vide fufius & ex professo tractatam *p. 3. sect. ult. c. 1.* ubi de unione beneficiorum.

Questio 170. Ad quem spectet collatio Ecclesiarum parochialium non univiarum seu incorporatarum Monasterio, Collegio &c.

Respondeo: tametsi Episcopus in tota dioecesi sua intentionem fundatam habeat super provisione & collatione Ecclesiarum inferiorum Cathedralium, sicque ab initio statutum. Abbas in *c. cum venissent. de instit. n. 10.* Gl. in *c. quanquam. de elect. in 6. Staph. de lit. gratia. in pralud. n. 3.* apud Lott. *l. 2. q. 2. n. 2.* Origineturque hoc jus in Episcopo à jure communi juxta *c. cum olim. de prescrip. Parisius. de resig. l. 8. q. 9. n. 15.* Ugol. *de off. Ep. c. 50. §. 2. n. 1.* Bellam. *decis. 69. n. 3.* Rota *decis. 381. n. 1. p. 2. recent.* apud Lott. *loc. cit. n. 3.* potest nihilominus de jure speciali conferendi beneficia etiam privatim spectare ad alium inferiorem Episcopo. Lott. *loc. cit. n. 54. & seq.* quin & nominatim illud jus conferendi beneficia secularia, & Ecclesias parochiales seculares hanc ratione competere potest etiam Monasterio. Lott. *l. 2. q. 12. num. 5.* etiam abtque eo, quod ex illi incorporarentur juxta dicta superius.

Questio 171. An Ecclesia parochialis collatio sede Episcopali vacante spectet ad Capitulum, vel saltem ad illud spectet ponere tantisper Ecclesia economum, aut commendare eam ad tempus?

Respondeo ad primum negativè: tametsi ex aliis conferri nequeant, quam magis idoneis ex concursu approbatis. *Garc. p. 9. c. 2. n. 115.* testans sic sentire Congregationem in quocumque demum mense hæ vacant. Corrasius *Tr. de beneficiis p. 2. c. 7. sub nu. 4.* quem citat & sequitur Lott. *l. 2. q. 2. n. 27.* atque sententiam Corrasii canonizatam à Rota in una *Abulensis Parochialis 1. Febr. 1593.* coram Millino contra Rebuff. in tractatu de nominatione. *q. 8. n. 49.* docentem in genere, ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constituere administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria: quod idem est, ut rectè Lott. *n. 23.* ac affirmare, quod queritur. Ratio responsonis tamen non est, quam assert

Corras. quod nimirum sede vacante in Capitulum non transeant nisi ea, quæ à jure nuncuparim ei permiffa, inter quæ non est ista beneficiorum parochialium vel etiam aliorum provisio (per istam enim expressionem aliquorum curatorum non excluditur potestas Capituli circa ea, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ; ea enim omnia generaliter & universaliter lex ipsa, seu jus nominatim transfert in Capitulum. Pavin. *de off. & potest. Capituli sede vac. p. 1. q. 1. n. 3.* Navar. *de temp. ordin. concil. 44. n. 1.* Paris. *de resignatione l. 7. q. 22. n. 26.* Garc. *p. 5. c. 7. n. 4.* & alii, quos citat Lott. *n. 29.*) sed ea, quam idem Lott. *num. 30. & seq.* assert; nimirum quod ex una parte collatio beneficiorum non pertineat ad jurisdictionem illam ordinariam Episcopalem, ut dictum aliàs, etiam si provisio faciendâ sit ex necessitate, seu sit collationis necessariæ; ex altera verò parte etiam ista collatio ei nominatim permiffa non sit; tum etiam, quod, ubi electa est industria persona Episcopi (uti ea electa censetur à jure, dum ejus judicio remittitur præelectio unius præ alio, qualis contingit in casu provisionis parochialium per concursum) non transit ea potestas ad alium; unde etiam exclusâ reservatione, quâ aliàs beneficia omnia pertinentia ad collationem Episcopi post mortem Episcopi durante sedis Episcopalis vacantia reservantur Sedi Apostolicæ; ut fuscè Corrad. *l. 3. c. 6. n. 50. & seq.* adhuc Capitulum sede vacante collationem parochialium, in quocumque ex vacaverint, facere non poterit. *Corr. loc. cit. n. 51.* ex *Garc. p. 9. c. 2. n. 115.* attestante sic sentire sacram congregationem.

2. Responder ad secundum & tertium quoque negativè Lott. *n. 2. & seq.* & ex eo Corrad. *loc. cit. n. 53.* ed quod, licet id possit in terminis juris communis secundum juris Regulas ad Capitulum sede vacante transeant omnia jura Episcopalia tam temporalia quam spiritualia juxta *c. ult. & penult. de suppl. negl. pral. in 6.* hodie tamen per *reg. 2. Cancell.* omnia beneficia vacantia sede Episcopali vacante, sint reservata Papæ; ubi autem Papa habet providere ipsi soli seu ministris ejus competit hoc jus custodiæ, ac ideo non videtur permiffa Capitulo deputatio economi, aut etiam temporalia commenda, quod collatio tunc non pertineat ad successorem in Episcopatu; ita ille *num. 40.* citans *Abb. in c. bona memoria. de appel. n. 13. & 12.* id omnium melius declarantem; dum autem AA. alii potestatem illam deputandi economum, vel ad tempus commendandi parochialem, astruunt Capitulo sede vacante, id ait Lott. procedere cessantibus reservationibus & affectionibus Apostolicis, & nominatim sic intelligendos esse Rebuff. *de nominatione q. 8. n. 50. & in praxi n. 77. & 8.* & Azor. atque ita generalem de beneficiis omnibus, adeoque etiam parochialibus, quorum libera collatio spectat ad Episcopum, docet Laym. *ad c. cum vos. de off. Jud. Ordinarii. n. 3.* quod licet Capitulum sede vacante ea conferre nequeat, possit tamen interim, dum Rector constituitur, economum constituit, sicut & beneficium ad 6. menses commendare, citatque pro hoc *Abb. ad cit. c. cum vos.*

n. 2. & seipsum Theol. Moral.

tr. 4. c. 7. num. 13.

* *